



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. Præmittuntur quædam de stipendio deque fructu Missæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

LIBER TERTIUS.

De iis quæ ad Sacerdotem pertinent post Missam.

CAPVT PRIMVM.

De altari, eiusque ornatu.

NTER cætera, quæ ad Sacerdotem pertinent post Missam, non infimum locum habent ea quæ de stipendio pro Missa celebrata, dati solita, scitu sunt necessaria; propterea, de his fusè agendum hîc erit, & si Deo placuerit, cum legentium uilitate non contemnenda.

§. I. *Premittuntur quedam de stipendio, deque fructu Missæ.*

Premitto posse, siue iure, siue in iuria, pro Missa accipi stipendium.

Primo, ut pretium ipsius fructus spiritualis Missæ. Secundo, ut pretium laboris, qui suscipitur in celebranda Missa quique intrinsecè in ea reperitur, qualis est v.g. labor vestiendi sacras vestes, dicendi Missæ orationes; agendique cætera, sine quibus Missa ritè non constat. Labor, qui suscipitur, in recitanda Missa novem Epistolarum, vel in Missa, in qua legitur Passio Domini nostri, intrinsecus etiam censendus est, cum sine illo talis Missa ritè non constet.

Tertio, ut pretium laboris, qui suscipitur propter circumstantias aliquas extrinsecas, qualis est v.g. labor, seu obligatio celebrandi in tali certanti loco, in tali tempore, & simili. Huc pertinet labor Missæ solemnis, seu cantatæ, qui sine dubio extrinsecus est, & maior, quam labor privatæ.

iuxta illud: *Qui Altari seruit, de Altari & regionem.*

Quinto, ut pretium pro obligatione, quam recipit Sacerdos applicandi fructum pro tali persona cum possit pro alia.

Sexto, ut elemosyna, seu ut donum ex mera liberalitate.

2. Certum ergo est, si pecunia recipiatur ob primum titulum ex dictis, esse veram simoniam. Ita Doctores *passim in tr. de Simonia* Idem puto, si ex secundo utulo: siquidem labor intrinsecus Missæ, cum sit in ipsa necessario imbibitus, vendi non potest, quia convinceretur & ipsa Missa tunc vendi. Ita idem *ibid.* Ex aliis quatuor titulis posse stipendium accipi, fatemur; Sic Suar. Vasq. alii que apud Marchin. *de ord. tr. 3. p. 2. c. 15. num. 3.* id quod agitur in *tractatu de Simonia*. Sicuti etiam opines fatentur stipendium pro applicatione Missæ esse licitum, quod vel lege Ecclesiastica taxatum, vel communi consuetudine in singulis Regionibus consuetum fuerit. Et quidem communiter in Italia unus Iulius, seu Argenteus esse solet pro feriatis Missis; ex Marchin. *de ord. tr. 3. p. 2. c. 15 n. 19.* Pro festiuis vero alibi duos, alibi unum cum dimidio, minùve ex Bonac. *de Sacram. disp. 4. q. ult. punct. 8 n. 13.* Vide *infra* § 3. n. 35.

3. Supponimus autem, fructum Missæ triplicem esse. Generalem, Specialem, seu medium, & Specialissimum. Ita Sotus, & alij apud eundem March. *ibid. c. 13. n. 5.* & *passim*. Generalis est ille fructus, qui cedit Summo Pontifici, Imperatori, Episcopo, & omnibus fidelibus, ex eo quod Ecclesia vult, ut omnis Sacerdos, in quolibet Sacrificio, pro his offerat. Et hic fructus oblatus pro personis non diminuitur singulis ex consortio aliorum, dependet enim ex Christi, & Ecclesiæ instituto,

nec Sacerdos potest illum suspendere, nec alteri de pro illo stipendium accipere.

4. Specialis; seu Medius est ille fructus, qui cedit fidei particulari, pro quo applicatur, à Sacerdote, atque hunc esse finitum diximus *lib. 2. cap. 2. §. 1. num. 1.* taxatum à Christo Domino ad tot gradus, & non parata ut applicata Missa pro uno fidei, afferat illi incrementum v.g. ut decem, applicata pro decem fidei afferat singulis emolumentum v.g. ut unum. Quoties tamen Sacerdos siue ratione stipendij, siue ex Decretis Missam alicui applicat, hunc fructum specialem pro dote celebranti, diciturque etiam Personalis, & hinc possit à se Sacerdos abdicare, & dare alteri, accepto stipendio dicemus *infra* § 3. n. 61.

5. Specialissimus est ille fructus qui cedit ipsi Sacerdoti celebranti, diciturque etiam Personalis, & hinc possit à se Sacerdos abdicare, & dare alteri, accepto stipendio dicemus *infra* § 3. n. 61.

6. Supponimus tertio, quod quamvis olim cetera stipendij Missæ multa verterentur in dubium locum essent, an non; hodie tamen post Decreta Urbani VIII de Celebratione Missarum, ea ita sunt declarata, ut per se sit casus conscientie explicantibus quædam quid absolute, & circa hanc constitutionem probatum fuerit. Quare nostra major industria in eo hic debet, ut doceamus, quid suppositis dictis Decretis, probandum; nec tamen omitemus, si quando oportet ad praxim, illud quod absolute fieri poterat innuere.

Decreta autem hæc obligare per totum orbem, non per Italiam solum, mihi certum est; quia univertaliter quuntur, & quando in obligatione computandi est, cuiuscumque Conventus, eosque Roman mittunt ad Congregatio, solum Italiam comprehendere, expressè restrinxit, dicens hanc computationem faciendam esse existentibus intra fines Italie, & Insularum abbas. Ostendit ergo in aliis Decretis non adesse talem conditionem. Decreta autem sunt hujusmodi.

Decreta Sacra Congregationis Concilij Urbani VIII de Celebratione Missarum Edita 21 Junij 1625.

7. Cum *supra* comingat, &c. Et *infra*. *Ac primo* est prohiberi, atque interdici ne Episcopi, in Diocesi Synodo, aut Generali in Capitulis Generalibus, aut quomodocumque, reducant onera Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in limine futuris; sed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, & commutandis ad Apostolicam Sedem recurratur, qui diligenter perspecta, id statuet, quod magis in Deum optare arbitrabitur. Alioquin reductiones, moderaciones, & commutationes hujusmodi, si quas contra hujus prædictam formam fieri contigerit, omnino nullas, atque inanes deinceps.

8. Diende, ubi pro pluribus Missis etiam ejusdem loci celebrandis, plura stipendia quantuncumque magna, & exigua, siue ab una, siue à pluribus personis percipienda fuerunt, aut conferuntur in futurum Sacerdotibus, Clericis, Capitulis, Collegiis, Hospitalibus, Societatibus, & nasteriis Convenibus, Congregationibus, Dominicis, & ceteris piis quibusque, tam secularibus, quam Regularibus, Sacra Congregatio sub ostensione divini Iudicij, quæ ac præcipit, ut absolute tot Missæ celebrentur, quæ rationem attributa elemosyna præscripta fuerint, & alioquin ij, ad quos pertinent sua obligationem recedant, quin imo graviter peccent, & ad restitutionem recedant.

9. Id vero, ut deinceps observetur exaltissimè, & Congregatio eadem auctoritate, revocet Privilegia, & Indulta, quibusvis personis, Ecclesiis, ac locis piis, tam secularibus

Declarationes aliquot Sacre Congregationis Concilij S. D. N. Urbani Papæ VII I. auctoritate editæ, supra Decretis ejusdem Congregationis, de Celebratione Missarum.

quam regularibus cujuscuq; Ordinis, Congregationis, & Instituti, quancunque ob causam concessa, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel Anniversariorum celebratione, aut aliquibus Collectis, seu Orationibus plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

10. Ac similiter omne damnabile lucrum ab Ecclesia removere colens; prohibet Sacerdoti, qui Missam suscipere volens, cum certa elemosyna, ne eandem Missam alteri, parte ejusdem elemosyna sibi retenta, celebrandam committat.

11. Præterea ne in Ecclesiis, in quibus onera Missarum perpetuum imposita sunt Sacerdotes in eis, ut par est, adimplendis, eo sepidiores, ac segiores reddantur, quod onera hujusmodi, cum nulla, aut parva sint utilitate compensata: statuit, atque decernit, ut pecunia, ac bona mobilia Ecclesiis, Hospitalibus, Congregationibus, Monasteriis, Conventibus, ac locis omnibus tam secularibus, quam regularibus, atque illorum personis in futurum simpliciter accipienda cum onere perpetuo Missarum celebrandarum ab eis, ad quos pertinent, sub pena interdicti ab ingressu Ecclesie ipso facto incurrenda, a die realis acquisitionis, facti deponi debeant penes adem Sacram, vel personam fidei, & facultatibus idoneam, ad effectum illa, seu illorum pretium quamprimum investendi in bonis immobilibus fructiferis, cum expressa & individua mentione oneris, quod illi annexum reperitur: ac si eadem bona, immobilia auctoritate Apostolica deinceps alienari conigerit eorum demeritum, sub eadem pena, ut supra, deponi, atque in aliis bonis fructiferis eidem fructiferis, cum ejus oneris repetitione, atque annexione, converti debeant.

12. Ad hoc Sacra Congregatio, quibusvis Capitulis, Collegiis, Societatibus, & Congregationibus, nec non omnibus, & singulis Ecclesiis, ac piorum locorum, tam secularium, quam regularium Superioribus, vel aliis, ad quos pertinent, districte prohibet, ne in posterum onera perpetua suscipiant Missarum celebrandarum, secularis quidem sine Episcopi, vel ejus Generalis Vicarii: Regularis vero sine Generalis vel Provincialis consensu, & licentia in scriptis, & gratis concedenda: alioquin sacrilicis, qui huius prohibitionis transgressor extiterit, ab ingressu Ecclesie interdictus sit: Regulares vero, pena privationis omnium officiorum, que tunc obtinebit, ac perpetua inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vocisque activa, & passiva absque alia declaratione incurvat.

13. Elemosynas vero manuales, & quotidianas pro Missis celebrandis ita demum iidem accipere possint, si oneribus antea impositis ita satisfecerint, ut nova quoque onera suscipere valeant, alioquin omnino abstineant ab hujusmodi elemosynis, etiam sponte oblati in futurum recipiendis, & capsulas auferant ab Ecclesiis, cum inscriptione illa Elemosyna pro Missis vel alia simili, sub usdem penis ipso facto incurrendis, ne fideles hoc ratione frustrentur.

14. Episcopus vero, seu ejus Vicarius aut Generalis, vel Provincialis, ubi de licentia pro perpetuis oneribus fuerint requisiti, in singulis casibus, diligenter inquirent, de singulis Missarum celebrandarum obligationibus cuique Ecclesie, Monasterio, aut loco pio incumbentibus, nec antea assensum hujusmodi, aut licentiam prebeant, quam eis legitime consistit illius Sacerdotes tam novo oneri suscipienda, quam antiquis iam susceptis satisfacere posse: præcipueque rationem habeant, ut redditus, qui Ecclesiis, aut locis piis relinquuntur omnino respondeant oneribus adiunctis, secundum morem cujusque Civitatis, vel Provinciae, intelliganturque, si in re tanti momenti desides, aut negligentes fuerint in novissimo die se huius prætermissi muneris rationem esse reddiuros, &c.

15. Supremo Superiores existentes intra fines Italiae, & Insularum adiacentium, computent in primo congregando Capitulo redditus Conventuum eorumque summam ad Sacram Congregationem mittant, ut &c.

15. Super primo Sacre Congregationis Decreto de celebratione Missarum, quo prohibetur, ne Episcopi in Diocesano Synodo, aut Generales in Capitulis Generalibus, vel aliis, quocummodo reducant onera ulla Missarum celebrandarum, aut post idem Con. Trid. imposita, aut in limine fundationis. Queritur, quid si legatum sit ita tenue, non sit qui velit onus illi injunctum subire, & si recurrendum sit ad Sedem Apostolicam pro moderatione oneris totum sive ferè totum infundendum sit pro expensis ad id necessariis?

16. Secundò, super secundo ejusdem Congreg. Decreto, quo cavetur, ut celebrentur tot Missæ, quot ad rationem tributa elemosyna præscripta fuerint. Queritur an verba illa (præscripta fuerint) intelligenda sint de præscriptione facta ab offerente, vel ab Ordinario?

17. Tertio, an cum Ordinarius præscripserit elemosynam congruam juxta qualitatem loci, personarum, ac temporum, Sacerdotes accipientes stipendium minus congruum, teneantur Missam ab offerente præscriptam celebrare?

18. Quarto, an Sacerdotes, qui tenentur Missas celebrare ratione Beneficij, seu Capellanie, legati, aut salarij, possint etiam Manualem elemosynam pro Missis votivis, aut defunctorum recipere, & unico Missæ Sacrificio utriusque oneri satisfacere?

19. Quinto, postquam quod Testator relinquat, ut celebrentur pro ejus anima centum Missæ absque ulla præscriptione elemosyna. Queritur, an liberum sit Hæredibus, an elemosyna præscribenda sit ab Ordinario?

20. Sexto, super tertio Congregationis Decreto, in quo eadem Congregatio revocat Privilegia quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel Anniversariorum celebratione, aut aliquibus Collectis, seu Orationibus plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis, intelligenda sint de suscipiendis post Privilegium?

21. Septimò, super quarto ejusdem Congregationis Decreto quo prohibetur Sacerdoti, qui Missam suscipit celebrandam cum certa elemosyna, ne eandem Missam alteri, parte ejusdem elemosyna sibi retenta, celebrandam committat. Queritur, An permittendum sit administratoribus Ecclesiarum, ut retineant aliquam elemosynarum portionem, pro expensis manutentionis Ecclesie Altarium, Inferentium, Paramentorum vini, luminum, Hostie, & similitum?

22. Octavo Au hoc Decreto habeat locum in Beneficiis qua conferuntur in titulum, id est, an Rector Beneficij, qui potest per alium celebrare, teneatur Sacerdoti celebranti dare stipendium ad rationem reddituum Beneficij?

1. Nonò. An Sacerdotes, quibus aliquando offertur elemosyna maior solita pro celebranda Missa, debeant dare eandem integram elemosynam iis, quibus Missas celebrandas committunt.

2. Decimò Super Quinto ejusdem Congreg. Decreto, quo inter cætera statuitur, in hæc verba. Elemosynas, & oblationes manuales, & quotidianas pro Missis celebrandis, ita demum iidem accipere possint, si oneribus antea impositis, ita satisfecerint, ut nova quoque onera obire valeant alioquin omnino abstineant ab hujusmodi elemosynis, etiam sponte oblati, in futurum recipiendis, & Capsulas auferant: Queritur, An hoc Decretum prohibeat absolvi, quo minus accipiant novas elemosynas ij, qui acceptis non satisfecerunt, & quid, si longo tempore possint omnibus satisfacere?

3. Undecimò, quid offerentes elemosynas, auditio impedimento, consentiant, ut Sacerdos Missas celebret, cum primum poterit?

4. Duodecimò. An pena interdicti, & alia apposita in eodem Decr. afficiant tam eos, qui accipiunt elemosynas contra formam ibi præscriptam, quam eos, qui non auferunt Capsulas

Capulas ab Ecclesiis ut ibidem prescribitur.

27. Decimotertio, An in hoc Decreto comprehendatur illa Capsula, que apponi solent in Ecclesiis in die Commemorationis omnium Defunctorum, & vulgo dicuntur Calle de Morti?

28. Decimoquarto, An Administratores Ecclesiæ magna devotionis, & concursus possit elemosinas pro Missis celebrandis accipere, si in eisdem Missis, non nisi post longum tempus satisfacere valeant, ne alias cultus Ecclesiæ, & devotio, ac concursus Fidelium, & aiunt minuantur?

29. Decimoquinto, quia prohibitio dicti Decreti videtur aliquibus directa solis Capitulis, Collegiis, Societatibus, Congregationibus, nec non omnibus & singulis Ecclesiasticis, & piorum locorum tam secularium quam regularium Superioribus, de quibus sit expressa mentio, non autem privatim Sacerdotibus, qui tantum comprehenduntur sub clausula Generali, (& alios ad quos pertinet) supplicatur pro opportuna declaratione.

30. Sacra Congreg. Cardinalium Concilij Trident. interpretum, auctoritate sibi à Sanctiss. D. N. attributa: ad singula dubia superius proposita, ad hunc modum respondit.

Ad primum, etsi legatum sit adeo tenue, nihilominus pro dicta reductione oneris, ut supra imposuit ab iis, ad quos pertinet, Sedem Apostolicam esse adendam qua absque ulla impensa id statuet, quo magis in Domino è re esse iudicaverit. Verumtamen, si in ipsa beneficii erectione, expresse cautum fuerit ut licet Episcopo injunctum onus reducere ac moderari legem hanc foundationis, quam Decreta hac de re edita non sustulerunt esse validam, & observandam.

31. Ad Secundum, esse intelligendum de prescriptione facta ab eo, qui elemosinam tribuit, non autem ab Ordinario: quod si tribuens elemosinam, numerum Missarum celebrandarum non prescripserit, tunc tot Missas celebrari debere, quot prescripserit Ordinarius secundum morem sua Civitatis, seu Provinciae.

22. Ad Tertium teneri.

13. Ad Quartum, Sacerdotes, quibus diebus tenentur Missas celebrare, ratione beneficii, seu Capellania, legati, seu salarii, si elemosinas pro aliis etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eadem Missa utrique obligationi satisfacere.

34. Ad Quintum censuit ubi nullam certam elemosinam testator reliquit, esse ab Episcopo prescribendam elemosinam congruam, qua respondeat oneribus Missarum celebrandarum, secundum morem Civitatis, vel Provinciae.

35. Ad Sextum, ita esse intelligendum.

36. Ad Septimum respondit, permitendum non esse, ut Ecclesia, vel loca pia, aut illorum administratores ex elemosinis Missarum celebrandarum ullam utcumque minimam portionem retineant ratione expensarum quas habent in Missarum celebratione, nisi cum Ecclesia, & loca pia alios non habeant redditus quos in usum earundem expensarum erogare licite possint, ac tunc quam portionem retinebunt nullatenus valere excedere valorem expensarum, qua pro ipsorum Missarum Sacrificio necessario sunt subeunda; ac nihilominus, eo etiam casu curandum esse ut ex pecuniis, qua supersunt expensis ut supra deductis, absolventur tot Missæ celebrentur, quot prescripta fuerint ab offerentibus elemosinam.

37. Ad Octavum, non habere locum, sed satis esse, ut Rector Beneficii, qui potest Missam per alium celebrare, tribuat Sacerdoti celebranti elemosinam, congruam, secundum morem Civitatis, vel Provinciae, nisi in fundatione beneficii aliud cautum fuerit.

38. Ad Nonum debere absolute integram elemosinam tribuere Sacerdoti celebranti, nec ullam illius partem sibi retinere posse.

39. Ad Decimum respondit, non prohibere absolute ne propterea, oneribus jam susceptis, non satisfecerint, posse tamen denovo etiam onera suscipere Missarum celebrandarum, modo infra modicum tempus possint omnibus satisfacere.

40. Ad Undecimum, quamvis onera suscepta infra modicum tempus adimpleri nequeant, si tamen tribuens elemosinam pro aliarum Missarum celebratione id sciat, &

conscientiam ut illa tunc celebrentur cum suscipiatur in casu elemosina suscipiatur pro ipsa Missa, ipsa factio consensus celebrandis.

41. Ad Duodecimum, has penas non habere locum suscipiendo onera perpetua Missarum celebrandarum licentia Episcopi, vel epus Generalis, an Provincialis.

42. Ad Decimumtertium, comprehendit.

43. Ad Decimumquartum, non posse nisi ad celebrandum, qui elemosinas tribuant, ut supra in responso ad undecimum.

44. Ad Decimumquintum, comprehendit etiam Sacerdotes.

§. II. Super illud §. Primi in 7. Distincte prohibetur ubi vetatur Episcopis, & Generalibus, ne in Onera Missarum,

1. Casus est huiusmodi. In Ecclesia v. g. Sancti Petri adest obligatio singulis diebus celebrare unam, vel plures Missas, sed deficientibus propriis casus redditibus ad hunc finem assignatis, & computo, nunc non sufficit pecunia, nisi ad duas sals in hebdomada. Queritur, An Episcopi, & Generalis Religionum, respectively pro suis, hodie nam celebrant ex Trident. sess. 25. de reformat. cap. 4. possint fructus ut omnibus ceteris, duæ prædictæ Missæ dimittantur, & brentur?

2. Sacra Congregatio respondit supra n. 7. Non potest esse ad Pontificem recurrendum.

Et quia questum fuit, an quando ita tenentur evasit legatum, seu redditus, ut non inveniantur redditus, qui velint tantum onus cum tam parva elemosina subire: & si recurratur ad Pontificem, totum vel magis pars redditus in necessariis expensis consumenda sit, inquam, tunc possit Episcopus: Respondit eadem Congregatio supra §. 1. num. 20. adhuc esse recurrendum ad Pontificem: & tunc solum posse Episcopum, quia ipsa Beneficii erectione fuit forte expresse concelebratur ut id Episcopus possit.

Quando ex voluntate fundatorum, vel dantium elemosinam pro Missis ea elemosina data est ad cultum Ecclesiæ, vel Dei, nunquam posse Episcopum recurrendum quia iam de illis non potest amplius disponere dicitur putat Virricelli tract. 3. quest. mor. §. 5. contra Leonem Calstrum. Verum ego hos sequor non Virricellum, sed quando in limine foundationis ipse fundator voluit ut id possit Episcopus Ecclesiæ iudicatur acceptatam eam fundatoris dispositionem. Non igitur tunc dicitur non donans, qui supponitur mortuus, sed tunc quando testatus est, & cuius voluntatem acceptatam Ecclesiæ, &c.

Responsionem S. Congregationis numero prædicta latam absolute, & sine ulla interpretatione amplioribus Diana, aliis, & meque etiam citato. Lege. lanuarum qui docet Gubernatores Ecclesiæ non posse recurrendum Missas, ex eo, quod hæreditas facta sit difficultatis causa, nis, & ferè decocta.

Non illud (ferè) nam si sit omnino decocta & culpa Ecclesiæ perierit, ad nihil Ecclesiam obligatam mus infra §. 4. n. 89.

Dices Sicuti se habet totum ad totum, sic pars ad partem, sed Sacerdos, seu Ecclesia potest totum onus Missarum negligere, si totus census sine sua culpa perierit, ut inferius dicemus §. 3. num. 89. citato Ergo licet si pars census sui perpetui oneris sine sua culpa perierit, Ita discurrunt contra nos Bordonus, & Averfa prædicta Dianæ part. 10. tract. 16. resol. 65. citati, sed non exceptio Diana, qui addit, idem probabile putari à Francisco de Lugo. Confirmant: quia quilibet potest ad justitiam reducere contractum; si igitur census deficit ex parte quilibet poterit onus censui additum iuxta partem